

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

57.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 17-го Июля — 1834 — Wilno. Wtorek. 17-go Lipca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 6-го Июля.

Въ Воскресенье, 1-го ч. Июля, въ высокото-
ржественный день рожденія Ея Императорскаго Ве-
личества Государыни Императрицы, была
отправлена Божественная Литургія въ церкви Пете-
ргофскаго Дворца, въ присутствіи Ихъ Император-
скихъ Величествъ Государя Императора и
Государыни Императрицы и всей Импера-
торской Фамиліи; а равно Ихъ Королевскихъ Вы-
сочествъ Наслѣднаго Принца Прусскаго и Его Су-
пруги, Прусскаго Принца Адальберта, Принца Ген-
риха Нидерландскаго и Его Свѣтлости Принца Пе-
тра Ольденбургскаго. Члены Государственнаго Со-
вѣта, Сенаторы, Придворныя особы, Генералитетъ,
Офицеры Гвардіи, Арміи и Флота и знатныя обо-
ею пола особы, присутствовали при сей церемоніи, по
окончаніи которой допущены были къ рукъ Госу-
дарыни Императрицы въ апартаментахъ Ея
Величества.

Вечеромъ во Дворцѣ данъ былъ большой маска-
радъ для Дворянства и Купечества; садъ былъ вели-
колепно иллюминированъ. Небольшая эскадра Импе-
раторскаго флота, расположенная въ виду Двор-
ца, производила салютационную пальбу. Вечеромъ огни,
которыми украшались суда до самой поверхности воды
— представляли величественное зрѣлище. Около
одиннадцати часовъ вечера Ихъ Императорскія
Величества совсѣю Августѣйшею Фамилією Своею,
въ сопровожденіи Двора, прогуливались въ линейкахъ
по иллюминаціи, посреди которой сіяли вензельныя
имена Ея Императорскаго Величества Го-
сударыни Императрицы и Ихъ Королевскихъ
Высочествъ Наслѣднаго Принца Прусскаго и Его
Супруги.

Ясная и тихая погода вполне благопріятство-
вала сему торжественному празднеству, на которое
стеклось болѣе половины жителей С. Петербурга и
окрестностей оного.

Высочайшіе Рескрипты.

I) Данный на имя Генераль-Фельдмаршала Князя
Витгенштейна.

Князь Петръ Христіановичъ! „Съ истиннымъ
удовольствіемъ усмотрѣлъ Я изъ письма вашего, что
Его Величеству Королю Прусскому, въ изъявленіе
признательности Своей къ знаменитымъ заслугамъ,
оказаннымъ вами въ продолженіе послѣдней противу
Французовъ войны, угодно было возвести васъ съ по-
томствомъ въ Княжеское достоинство. Дозволяя вамъ
и роду вашему носить сей титулъ, и удостоверяя васъ,
что Мнѣ весьма пріятно видѣть въ семъ случаѣ но-
вое доказательство того отличнаго уваженія, которое
стижали вы блистательными и незабвенными на по-
лѣ чести подвигами, пребываю навсегда вамъ бла-
госклонный.“

Петергофъ.
16-го Июня, 1834 года.

II) Послѣдовавшій на имя состоящаго въ должности

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 6 Lipca.

W Niedzielę, dnia 1 Lipca, w dniu Wysokiej U-
roczystości, Narodzin NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY
JEYMOŚCI, odprawiona była Bozka Liturgia w cer-
kwi pałacu Peterhofskiego, w obecności NAYJAŚNIEY-
SZYCH PAŃSTWA CESARZA JEJOMOŚCI i CESARZO-
WEY JEYMOŚCI, i całej familii CESARSKIEY, tudzież
ICH KRÓLEWSKICH WYSOKOŚCI Xięcia Następcy
Tronu Pruskiego i Jego Małżonki, Xięcia Pruskiego
Adalberta, Xięcia Henryka Niderlandzkiego, i Jaśnie
Oświeconego Xięcia Piotra Oldenburskiego. Członko-
wie Rady Państwa, Senatorowie, Osoby Dworu, Jene-
rałowie, Oficerowie Gwardyi, Armii i Floty, oraz zna-
komitsze obojey płci Osoby, znajdowały się na tej ce-
remonii, po której skończeniu przypuszczone były do
ucalowania ręki CESARZOWEY JEYMOŚCI w Aparta-
mentach JEY CESARSKIEY MOŚCI.

Wieczorem w pałacu dana była wielka Maskarada
dla Dworzan i kupców; ogród wspaniale był illumino-
wany. Niewielka eskadra CESARSKIEY floty, posta-
wiona na widoku pałacu, salutowała wystrzałami z dział.
Wieczorem ogień, któremi ozdobione były okręty, do
samej powierzchni wody, — wystawiały wspaniały widok.
Okolo godziny 11tej z wieczora, NAYJAŚNIEYSI CE-
sarstwo ICHMOŚĆ z całą NAYJAŚNIEYSZĄ Familiją,
przeprowadzeni od Dworu, przejeżdżali się na liniy-
kach dla oglądania illuminacyi, pośród której jaśniały cyfry
NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY JEYMOŚCI i ICH
Królewskich Wysokości Xięcia Następcy Pruskiego i
Jego Małżonki.

Jasna i cicha pogoda, nayzupełniey sprzyjały te-
mu uroczystemu obchodowi, na który zebrało się z Pe-
tersburga i jego okolic, więcey połowy ich mieszkań-
ców.

Naywyższe Reskrypta.

I) Do Jenerała Marszałka Polnego Xięcia Wittgen-
steina.

Xięże Pietrze Chrystyanowiczu! „Z prawdziwemъ
zadowoleniemъ dostrzegłemъ z listu waszego, że Nayja-
śnieyszemu Królowi Pruskiemu, na okazanie uznania
swojego dla znamienitychъ zasług, okazanychъ przez was
w ciągu ostatniey przeciwъ Francuzomъ wojny, podobało
się wynieść was z potomstwemъ do Xiążęcey dostojno-
ści. Dozwalającъ wamъ i rodowi waszemu nosić ten tytuł,
i zapewniającъ was, że Mн nader przyjemnie widzieć w
témъ zdarzeniu nowy dowódъ tego szczególnego poważe-
nia, któreście zjednali sobie przez świetne i wiekopomne
dzieła na polu chwały, zostaję na zawsze ku wamъ przy-
chylnymъ.“

Peterhoff.
16 Czerwca 1834 roku.

II) Do zostającego w obowiązku Łowczego Pana Rze-

Егермейстера Г. Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника *Демидова*.

Съ изволенія Ея Императорскаго Величества, Любезнѣйшей Супруги Моей, Статсъ-Секретарь Лонгиновъ довелъ до свѣдѣнія Моего о предложеніи вашемъ ознаменовать день рожденія Ея Величества, принятіемъ на себя уплаты 75,000 р., заимообразно отпущенныхъ Патриотическому Институту изъ Инвалиднаго капитала на постройку при семъ заведеніи приличнаго зала собранія. Отдавая всегда справедливость постоянному стремленію вашему къ пользѣ учебныхъ и благотворительныхъ учрежденій въ Отецествѣ нашемъ, Я съ удовольствіемъ соглашаюсь на принятіе сего предложенія вашего и, изъявляя вамъ совершенную Мою признательность, пребываю вамъ благосклоннымъ.

Петергофъ.
1-го Іюля, 1834 года.

На подлинныхъ Собственною Ею Императорскаго Величества рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Высочайшій Рескриптъ Государыни Императрицы, послѣдовавшій на имя состоящаго въ должности Егермейстера Г. Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника *Демидова*.

Павелъ Николаевичъ! Съ согласія Государя Императора, соизволяя на предложеніе ваше принять на себя уплату 75,000 руб., заимообразно отпущенныхъ Патриотическому Институту изъ Инвалиднаго капитала на постройку залы собранія при семъ заведеніи, Мнѣ весьма пріятно увѣдомить васъ, что сіе новое пожертвованіе ваше удостоено Всемилостивѣйшаго вниманія и признательности Ею Императорскаго Величества. Изъявляя вамъ и Мою совершенную благодарность, какъ за постоянное усердіе ваше къ заведеніямъ, Мною покровительствуемымъ, такъ и за пріятное для Меня намѣреніе ваше ознаменовать симъ подвигомъ благотворительности день Моего рожденія, — Я искренне желаю, чтобы плоды столь общепользныхъ дѣлъ доставляли вамъ всегда истинное утѣшеніе. Впрочемъ пребываю вамъ навсегда доброжелательною.

На подлинномъ Собственною Ея Императорскаго Величества рукою подписано:

АЛЕКСАНДРА.

Петергофъ.
1-го Іюля, 1834 года.

(Снб. В.)

Высочайшими Граматами Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами Ордена Св. Анны 1-й степени: Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Князь-визъ*, и Королевско-Прусской службы Генераль-Маіоръ *Гребенъ* 25 Іюня, и Гофъ-Маршалъ Двора Наслѣднаго Принца Прускаго *Массо* 24 Іюня. — Ордена Св. Станислава 2-й степени, Генераль-Маіоръ *Чеботаревъ*, Командиръ 1-й бригады 15-й Пѣхотной дивизіи 29-го Мая.

— Высочайшимъ Указомъ Ею Императорскаго Величества, даннымъ Правительствующему Сенату въ 22-й день Іюня, по засвидѣтельствованію Министра Народнаго Просвѣщенія объ отличныхъ трудахъ и усердіи, оказанныхъ въ продолженіе существованія бывшей Виленской Коммиссіи для приведенія въ ясность общаго Училищнаго Фундуша, Членами оной: Графомъ Адамомъ *Хрептовиземъ*, Коллежскимъ Совѣтникомъ *Рудоминую* и Графомъ Карломъ *Чапскимъ*, равно Повѣренными поминутаго Фундуша, Коллежскимъ Совѣтникомъ *Кукевичемъ*, Всемилостивѣйше пожалованы они, согласно особому удостоенію Комитета Министровъ, Графъ *Хрептовизъ* въ Дѣйствительные Статскіе, а прочіе три въ Статскіе Совѣтники.

— Высочайшимъ Указомъ даннымъ Правительствующему Сенату въ 15-й день Іюня, служащій въ Метрихъ присоединенныхъ отъ Польши Губерній, состоящій при Отдѣленіи III Департамента Правительствующаго Сената Метрикантомъ, Надворный Совѣтникъ *Трушковскій*, по прошенію его, уволенъ отъ сей должности, и на мѣстѣ его повелѣно Метрикантомъ быть находящемуся въ оной же Метрихъ Помощникомъ Метриканта, Коллежскому Ассесору *Малевскому*. (Сей. В.)

Объ устройствѣ Главной Обсерваторіи при С. ПЕТЕРБУРГСКОЙ Императорской Академіи Наукъ.

(Продолженіе.)

Всѣмъ извѣстно, какіе быстрые успѣхи оказала Астрономія въ XVII столѣтіи, особенно же послѣ изобрѣтенія телескопа, содѣлавшаго впервые чуда звѣзднаго неба доступными для жителей земли. Подъ покровительствомъ просвѣщенныхъ Монарховъ возникли новыя обсерваторіи, сначала въ Копенгагенѣ, Парижѣ и Гринвичѣ, а въ слѣдующемъ вѣкѣ въ

чуживистого Радзцы Стану *Демидова*.

За зezwoleniem NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY JEYMOŚCI, Nayukochańszey Małżonki Mojej, Sekretarz Stanu *Longinow*, doprowadził do wiadomości Mojej o przedsięwzięciu waszém oznamionować dzień narodzenia JEY CESARSKIEY MOŚCI, przyjęciem na siebie wypłaty 75,000 rubli, sposobem pożyczki wydanych dla Patryotycznego Instytutu z kapitału Inwalidów na wybudowanie przy tym zakładzie przyzwoitey sali zgromadzenia. Oddając zawsze sprawiedliwość statecznym dążeniom waszym ku dobru edukacyynym i dobroczynnym ustanowien w oyczyźnie naszej, z zadowoleniem zgadzam się na przyjęcie tego zamiaru waszego i oświadczając wam zupełne Moje przyznanie, zostaję ku wam przychylnym.

Peterhoff.
d. 1 Lipca 1834 roku.

Na autentykach własną JEYMOŚCI Mości ręką napisano:

NIKOŁAJ.

Naywyższy Reskrypt NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY JEYMOŚCI, wydany do zostającego w obowiązku Łowczego P. Rzechewistego Radzcy Stanu *Demidowa*.

Pawle Nikołajewiczu! Za zgodą NAYJAŚNIEYSZEY CESARZA, zezwalaając na przedsięwzięcie wasze przyjęcia na siebie opłaty 75,000 rubli, sposobem pożyczki wydanych dla Patryotycznego Instytutu z kapitału Inwalidów, na pobudowanie sali zgromadzeń przy tym zakładzie, nader Mi jest przyjemnie uwiadomić was, że ta nowa ofiara wasza zasłużyła na nayłaskawsze względy i uznanie JEYMOŚCI Mości. Oświadczając wam razem i moją zupełną wdzięczność, tak za stateczną gorliwość waszą ku zakładom, pod moją opieką zastającym, jako i za przyjemne dla Mnie przedsięwzięcie wasze, oznamionować przez ten czyn dobroczynności dzień Moich narodzin, szczerze pragnę, ażeby owoce tak pożytecznych czynów przynosiły wam zawsze prawdziwą pociechę. Zresztą zostaję ku wam zawsze dobrze życzliwą.

Na autentyku własną JEY CESARSKIEY MOŚCI ręką podpisano:

ALEXANDRA.

Peterhoff
dnia 1 Lipca 1834 r.

Przez Naywyższe Dyplomata, Nayłaskawiey mianowani Kawalerami Orderu *Stey Anny 1go stopnia*, Rzechewisty Radzca Stanu *Kniażewicz* i Królewsko-Pruski Jenerał-Major *Greben*, dnia 25 Czerwca, i Marszałek Dworu Xiążęcia Następcy Pruskiego *Masso*, dnia 24 Czerwca. — Orderu *Sgo Stanisława 2go stopnia*, Jenerał-Major *Czebotarew*, Dowódzca 1ey brygady 15ley dywizyi pieszey, dnia 29 Maja.

— Przez Naywyższy Ukaz JEYMOŚCI Mości do Rządzącego Senatu, pod dniem 22 Czerwca, po zaświadczeniu Ministra Narodowego Oświecenia o trudach odznaczających się i gorliwości, okazanych w przeciagu exystowania byłey Kommissyi Wileńskiej dla wyjaśnienia ogólnego Funduszu Edukacyynego, przez Członków jej Adama Hrabie *Chreptowicza*, Radzcę Kollegialnego *Rudomine* i Karola Hrabie *Czapskiego*, również Plenipotentę pemienionego Funduszu, Radzcę Kollegialnego *Kukiewicza*, Naymłodsziwiey mianowani są oni zgodnie ze szczególnem uznaniem Komitetu Ministrów, Hrabia *Chreptowicz*, Rzechewistym Radzcą Stanu, a dalsi trzy Radzcami Stanu.

— Przez Naywyższy Ukaz do Rządzącego Senatu dnia 15go Czerwca, Stuzący w Metryce przyłączonych od Polski Guberniy, znajdujący się przy pierwszym oddziale 3go Departamentu Rządzącego Senatu, Metrykant, Radzca Dworu *Truszkowski*, na własną prośbę, uwolniony od tego obowiązku, a na jego miejsce naznaczony, znajdujący się w teyże Metryce Pomocnik Metrykanta, Assesor Kollegialny *Malewski*. (G.S.P.)

O ZAŁOŻENIU GŁÓWNEGO OBSERWATORIUM PRZY CESARSKIEY AKADEMII NAUK W SANKT-PETERSBURGU.

(Ciąg dalszy.)

Wszystkim wiadomo, jak bystre postępy okazała Astronomia w XVII wieku, esobliwie zaś po wynalezieniu teleskopu, który pierwszy sprawił cuda gwiazdowego nieba dostępnymi dla mieszkańców ziemi. Pod zastaną oświeconych Monarchów powstały nowe obserwatoria, nasamprzód w Kopenhadze, Paryżu i Grewenich, a w następny wiek w Mannheimie, Palermie,

Мангеймъ, Палермъ, Стокгольмъ и пр. Не исчисляя всего, что въ теченіе сего времени сдѣлано на пользу Астрономіи со стороны Правителей, мы не можемъ (наконецъ) прейти молчаніемъ важной услуги, оказанной сей науцѣ Англійскимъ Королемъ Георгіемъ III, который даровалъ величайшему астроному своего вѣка *Дершелю* средства безпрепятственно углубиться въ ученые изслѣдованія свои. Монархъ сей былъ сверхъ того самый отличный астрономъ и въ превосходной своей Ричмондской обсерваторіи, въ 1769-мъ году, наблюдалъ прохожденіе Венеры предъ Солнцемъ. Что касается до обсерваторіи, построенной въ ближайшемъ къ намъ время въ Зеебергѣ, близъ Готы, по повелѣнію Герцога Эрнеста, то она заслуживаетъ особенное вниманіе: ибо, по свидѣтельству Цаха, была первою, сооруженною по всѣмъ правиламъ и требованіямъ науки. По образцу сей обсерваторіи построены въ послѣдствіи всѣ прочія на твердой землѣ: въ Геттингенѣ, Дерптѣ, Мюнхенѣ и т. д. — Основатель ея, Герцогъ Эрнестъ, не только знаменитъ какъ покровитель Астрономическихъ наукъ, но и какъ поборникъ оныхъ; ибо самъ дѣлалъ наблюденія и участвовалъ даже въ обширныхъ математическихъ исчисленіяхъ.

Корреспонденція Зеебергской Обсерваторіи, которую издавали въ видѣ ежемѣсячной повременной газеты Бароны *Цахъ* и *Линденау*, много способствовала успѣхамъ Астрономіи во всѣхъ тѣхъ странахъ, гдѣ только извѣстна Нѣмецкая Литература. Упомянуть о томъ, что сдѣлалъ для пользы сей науки нынѣ царствующій Король Пруссій, устройвъ Обсерваторію въ Кенигсбергѣ и въ Берлинѣ, и призвавъ къ себѣ столь знаменитыхъ ученыхъ, каковы: *Бассель* и *Энке*; исчислять благодѣянія, оказанныя Астрономіи Датскимъ Королемъ Фридрихомъ, который снабдилъ превосходнѣйшими пособіями знаменитаго *Шумахера*, и сдѣлалъ Обсерваторію его средоточіемъ всѣхъ извѣстій о новѣйшихъ Астрономическихъ открытіяхъ въ Европѣ; говорить о покровительствѣ, оказываемомъ симъ Государемъ всѣмъ искусствамъ вообще и объ участи, которое онъ принимаетъ въ трудахъ Астрономовъ, какъ иностранныхъ, такъ и собственныхъ, — было бы совершенно излишне, ибо просвѣщеннымъ читателямъ нашимъ, безъ сомнѣнія, извѣстны подвиги сихъ Монарховъ въ области человѣческихъ знаній.

Обратимся лучше къ тому, что сдѣлано для пользы Астрономіи въ отечествѣ нашемъ — Россіи. Первую постоянную Обсерваторію построилъ въ С. Петербургѣ ПЕТРЪ I; Императрица же ЕКАТЕРИНА II снабдила оную драгоцѣнными орудіями, и между прочимъ пожаловала ей стѣнной квадрантъ *Бирда*, телескопъ со стекломъ, имѣющимъ 20 ф. въ поперечникъ и многіе другіе инструменты. По повелѣнію Ея, 12 Астрономовъ Русскихъ и иностранныхъ наблюдали въ 1769 г., на отдаленнѣйшихъ пунктахъ Монархій, прохожденіе Венеры, и повѣрили при семъ случаѣ Географическое положеніе различныхъ частей обширнаго Государства нашего. Въ минувшемъ столѣтіи Россія могла хвалиться многими знаменитыми Астрономами. Стоить только упомянуть имена: Делиля, Лекселя, Румовскаго, Иноходцева и Шуберта. Послѣдній былъ одинъ изъ знаменитѣйшихъ теоретиковъ нашего времени.

Со вступленіемъ на Всероссійскій Престолъ Государя Императора АЛЕКСАНДРА I, наступила для Астрономіи въ отечествѣ нашемъ новая эпоха. Въ Царствованіе Его построены Обсерваторіи въ Або и Дерптѣ, могущія по превосходству инструментовъ своихъ равняться со всѣми лучшими Европейскими заведеніями сего рода. Дерптская Обсерваторія пріобрѣла въ сіе время Фраунгоферовъ Рефракторъ, одинъ изъ совершеннѣйшихъ и лучшихъ инструментовъ въ цѣломъ мірѣ. При семъ же Государѣ, по представленію Адмирала Грейга, одного изъ опытнѣйшихъ практическихъ Астрономовъ въ Европѣ, положено основаніе еще третьей Обсерваторіи въ Николаевѣ.

Не менѣе благодѣяній оказано Астрономіи и нынѣ благополучно Царствующимъ Государемъ Императоромъ НИКОЛАЕМЪ ПАВЛОВИЧЕМЪ. Онъ благоволилъ даровать Дерптской Обсерваторіи штатъ и тѣмъ еще болѣе поощрилъ ея къ дѣятельности. — Ему одолженъ Университетъ, переведенный недавно изъ Або въ Гельсингфорсъ, устройствомъ новой Обсерваторіи, которая, по мѣстному положенію своему, можетъ похвастаться одною изъ лучшихъ въ Европѣ, и нѣтъ сомнѣнія, что съ помощію оной, неусыпная дѣятельность Аргеландера соберетъ обильную жатву для наукъ. Сверхъ сего, по повелѣнію Государя, основана Обсерваторія въ древней столицѣ Россіи — Москвѣ, заложена еще одна въ Казани, и предположено построить таковую же въ Кіевѣ. Можно утвердительно сказать, что Россійское Пра-

вѣдѣніе и т. д. Не вычисляя всего, что въ бѣгу этого часу зробiono для добра Астрономіи ze стороны Panujacych, nie możemy jednak przeminąć milczeniem wielkich względów, wyświadczonych dla tej nauki przez Króla Angielskiego *Jerzego III*, który u-darował największego w swoim wieku Astronoma *Herschela* środkami do niezależnego zagłębienia się w uczo-nych swoich badaniach. Monarcha ten sam jeszcze był znakomitym Astronomem, i w przewyborném swém ry-chmontskiem obserwatorium, w 1769 roku, obserwo-wał przeyscie Wenusy przez słońce. Co do obserwa-torium, wzniesionego w blizkim od nas czasie w See-bergu, w blizkości Gotha, na rozkaz Xiążęcia Ernesta, zasługuje to na szczególniejszą uwagę, gdyż podług świadectwa Zacha, pierwszém ono było, wzniesione i urządzone podług wszystkich prawideł i potrzeb nau-ki. Na wzór tego obserwatorium budowane są w po-źniejszym czasie wszystkie inne na lądzie: w Getyndze, Dorpacie, Monachium i t. d. — Założyciel jey Xiąże Er-nest, nie tylko sławny jako opiekun Astronomicznych nauk, ale jako i zawodnik w nich: sam bowiem robił obserwacye i był uczestnikiem rozległych rachunków matematycznych.

Korrespondencya obserwatorium *Seebergskiego*, którą wydawali w kształcie miesięczney peryodyczney gazety, Baronowie *Zach* i *Lindenau*, wiele dopoma-gała do postępów Astronomii we wszystkich tych kra-jach, gdzie tylko znajomą jest Literatura Niemiecka. Wspominając o tém, co uczynił dla dobra tej nauki teraz panujący Król Pruski, zakładając obserwatoria w Królewcu i Berlinie, i wzywając do siebie tak zna-komitych uczonych, jak: *Bessel* i *Encke*; wyliczać dobrodzieystwa, wyświadczone dla Astronomii przez Króla Duńskiego Fryderyka, który opatrzył dostatecz-nemi środkami sławnego *Szumachera*, i uczynił ob-serwatorium jego zbiegiem wszystkich wiadomości o najnowszych astronomicznych odkryciach w Europie; mówić o protekcyi, dawanej przez tego Monarchę dla uczonych, wszystkim sztukom w powszechności i ucze-stnictwie, jakie przyymuje w pracach Astronomów, tak cudzoziemskich jak i własnych, byłoby całę rzeczą zby-teczną: gdyż oświeconym czytelnikom naszym, bez wąt-pienia znajome są dzieła tych Monarchów w przestrzeni świata umiętności ludzkich.

Obróćmy się raczy ku temu, co dla dobra Astro-nomii zrobiono w oyczyźnie naszej — Rossyi. — Pierw-sze stałe obserwatorium zbudował w St. Petersburgu PIOTR I; Cesarzowa zaś KATARZYNA II, upo-sażyla je kosztownymi narzędziami, i między innemi darowała dla niego ścienny kwadrans *Birda*, teleskop ze szkłem, mającym 20 stop średnicy i wiele innych narzędzi; na rozkaz Jey, 12 Astronomów Ruskich i cudzoziemskich, w 1769 roku, w nayedleglejszych punk-tach Monarchii, obserwowano przeyscie Wenusy, i sprawdziło zarazem jeograficzne położenie różnych czę-ści rozległego Państwa naszego. W upłynionym wie-ku, mogła się Rossya pochwałać wielą znakomitemi Astronomami. Należy tylko wymienić imiona: *Delila*, *Lexela*, *Rumowskiego*, *Inochodcowa* i *Szuberta*. Osta-tni był jednym z najznakomitszych teoretyków nasze-go czasu.

Z wstąpieniem na tron Wszzech Rossyi NAJJA-śniejszego Cesarza ALEXANDRA Igo, nastąpiła dla Astronomii w oyczyźnie naszej nowa epoka. Za Jego panowania, zbudowane obserwatoria w Abo i Derpcie, które z wyborności instrumentów swoich, ró-wnają się ze wszystkimi nacyelniejszemi tego rodza-ju zakładami Europy. Derptskie obserwatorium, naby-ło w tym czasie refraktor *Fraunhofera*, jeden z naj-lępiej udoskonalonych i najlepszych instrumentów w całym świecie. Za tegoż Monarchy, na przełożenie Ad-mirała *Greigha*, jednego z nadoświadczeńszych prak-tycznych Astronomów w Europie, założono trzecie je-szcze obserwatorium w Nikołajewie.

Nie mniej wyświadczone dobrodzieystw dla Astrono-mii i przez Panującego szczęśliwie teraz NAJJAŚNIEY-szego Cesarza NIKOŁAJA PAWŁOWICZA, który raczył darować dla Derptskiego Obserwatorium etat, i przez to więcey jeszcze zachęcił je do pracowitości. — Jemu winien Uniwersytet, przeniesiony niedawno z Abo do Helsingfors, ufundowanie nowego obserwatorium, które, dla mieyscowego położenia swego, może się u-ważać za jedno z najlepszych w Europie, i nie masz wątpliwości, że za jego pomocą, niezmordowana czynność *Arhelandera*, zbierze obfite plony dla nauk. Nadto, na rozkaz Cesarza, założono obserwatorium w dawney stolicy Rossyi — Moskwie, założono jeszcze jedno w Kazaniu, i zamierzono wznieść takież w Kijowie. Mo-żna śmiało wyrzec, że Rząd Rossyyski, w bęgu bar-dzo krótkiego czasu, zdołał uczynić dla Astronomii, da-

вительство успѣло сдѣлать для Астрономіи, въ теченіе самаго короткаго времени, гораздо болѣе, нежели всѣ прочія Государства Европы, взятыя вмѣстѣ.

Мудрый Монархъ нашъ простеръ свои благодѣянія еще далѣе. Не довольствуясь милостями, уже оказанными Имъ, Онъ повелѣлъ устроить еще главную Обсерваторію при С. Петербургской Академіи Наукъ, съ тѣмъ, чтобы она въполнѣ соответствовала всѣмъ требованіямъ науки, въ нынѣшнемъ ея состояніи.

Если бы кто нибудь вздумалъ спросить насъ: „Къ чему можетъ послужить такое множество обсерваторій?“ намъ бы легко было отвѣчать ему. Границы Россіи такъ обширны, что опредѣленіе положенія отдаленнѣйшихъ пунктовъ оныхъ можетъ быть достигнуто не иначе, какъ средствами Астрономическими. Посему Астрономія, находящаяся въ тѣсной связи съ Географіею, есть наука необходимая для нашего отечества. Не утѣшительно ли видѣть успѣхи ея въ то время, когда морскія силы Россіи заняли наконецъ высокое мѣсто, принадлежащее имъ между силами другихъ Державъ? Обширно поле сей науки! — Неисчерпаемъ источникъ мірозданія. Одинъ только Астрономъ можетъ слѣдовать за всѣми переменами и движеніями тѣлъ небесныхъ. Онъ смотритъ въ тишинѣ ночи на звѣздное небо, соображаетъ прошедшее съ настоящимъ, и опредѣляетъ законы и періодическое теченіе свѣтилъ. Но, чтобы объять обширныя вѣтви сей науки, недостаточно средствъ одного человека, если бы даже Провидѣніе дало ему знанія, трудолюбіе и долготѣіе Гершеля; только посредствомъ постоянныхъ и непрерывныхъ занятій, только соединенными силами многихъ ученыхъ, въ продолженіе нѣсколькихъ вѣковъ, Астрономія можетъ достигнуть открытій удовлетворительныхъ и передать ихъ потомству.

Академія Наукъ давно уже видѣла, что С. Петербургская Обсерваторія, въ томъ видѣ, въ какомъ она нынѣ находится, не можетъ удовлетворить настоящимъ требованіямъ Астрономіи. Инструменты, принадлежащіе сей Обсерваторіи, въ свое время весьма хорошіе, нынѣ уже устарѣли, и самое ихъ положеніе на высокой башнѣ, посреди многолюдной столицы, препятствовало вѣрному дѣйствію ихъ. Приобрѣтеніе славнаго инструмента для Меридіана, работы Мюнхенскаго Механика Эртеля, принесло только одностороннюю пользу. Посему Академія, въ продолженіе многихъ лѣтъ, изыскивала средства къ отвращенію сихъ неудобствъ, и къ устроенію новой Обсерваторіи, какъ вдругъ въ 1831 году, Государю Императору угодно было даровать Дерптской Обсерваторіи новый штатъ, вмѣстѣ съ симибурьской Академіи Наукъ сдѣланы были лучшія распоряженія по части занятій Астрономическихъ, для чего Его Величество изволилъ почитать необходимымъ устроеніе новой Обсерваторіи, по близости столицы, на Пулковой горѣ. (Продолженіе впродъ.)

Г р о д н о .

6-й день Апрѣля сего года былъ въ городѣ нашемъ посвященъ торжественному открытію Губернской Гимназіи, при которой, по Высочайшему Повелѣнію, будетъ въ непродолжительное время учрежденъ Благородный Пансіонъ, для воспитанія дѣтей именитыхъ Дворянъ. Въ 10 часовъ по полуночи ученики Римско-Католическаго исповѣданія, собравшись въ одной части дома Князей Любецкихъ, назначеннаго временно для помѣщенія классовъ Гимназіи, отправились вмѣстѣ съ учителями въ приходскую церковь, гдѣ по выслушаніи Божественной Литургіи, принесено благодарственное молебствіе о долготѣіи и благополучномъ царствованіи Государя Императора Всероссійскаго и всего Августѣйшаго Дома, а также о ниспосланіи свыше благодати Святаго Духа на вновь предпринимаемые труды. Потомъ собраніе возвратилось въ главный залъ дома Князей Любецкихъ, гдѣ въ присутствіи Е. П. Г. Гродненскаго Гражданскаго Губернатора съ властію Военнаго Губернатора по городу Гродно, Генераль-Маіора и Кавалера М. Н. Муравьева и почтеннаго Его семейства, Гг. Генераль-Маіоровъ и Кавалеровъ, Комманданта города Гродно Козлова, Бригаднаго Командира Герсдорфа, и Окружнаго Начальника Внутренней стражи Левенгофа, многихъ Гг. Штабъ-и Оберъ-Офицеровъ, а также высшихъ Гражданскихъ Чиновниковъ, почтенныхъ Дамъ высшаго сословія и знатнѣйшихъ Особъ свѣтскаго и монашескаго Духовенства, отправлено Его Высокопреподобіемъ Протоіереемъ Гродненскаго Собора Св. Софійи Василіемъ Поповымъ освященіе новой Гимназіи. Въ слѣдъ за симъ Г. Директоръ Училищъ Гродненской Губерніи, Коллежскій Совѣтникъ Созоновъ, произнесъ приличную торжеству сему рѣчь; а

leko więcej, aniżeli wszystkie inne Państw Europy, razem wzięte.

Mądry MOnarcha nasz, rozciągnął swe dorodzieystwa jeszcze dalej. Nie przestając na łaskach już wyświadczonych, rozkazał jeszcze założyć Główną Obserwatorium przy Akademii nauk w St. Petersburg, z tym obowiązkiem, ażeby ono zupełnie odpowiadało wszystkiemu potrzebom nauki, w obecnym jej stanie.

Jeśli by komukolwiek przyszło zapytać nas: „Do czego może posłużyć takie mnóstwo obserwatoryów?“ łacno by nam odpowiedzieć pytającemu. Granice Rosyi tak są rozległe, że oznaczenie położenia najdalszych ich punktów, nie może być dokazane inaczej, tylko przez sposoby astronomiczne; dla tego Astronomia, w ścisłych związkach z Jeografią, jest umiejętnością niezbędną dla naszej oyczyzny potrzebną. Aza-liż nie miło jest widzieć postępy jej w tymże czasie, kiedy morskie siły Rosyi zajęły nakoniec wysokie miejsce, należne jej pomiędzy siłami innych Mocarstw. Obszérne jest pole tej nauki. — Niewyczerpany Ocean budowy świata. Sam tylko Astronom może postępować śladami wszystkich przemian i poruszeń ciał niebieskich. W spokojnej nocy, spogląda on na gwiazdziste niebo, porównywa przeszłe z obecnymi, oznacza prawa i periodyczny bieg światła. Lecz, ażeby objaśnić rozległe odnogi tej nauki, niedostateczne są środki jednego człowieka, chociażby nawet Opatrzność udarowała go wiadomościami, pracowitością i wiekiem Herschela; za pośrednictwem tylko statecznych i nieprzerwanych zatrudnień, połączonych tylko siłami wielu uczonych, w przeciągu kilku wieków, Astronomia może osiągnąć zaspokajających odkryć, i przesłać je potomności.

Akademia nauk, dawno już widziała, że Obserwatorium St. Petrsburskie, w takim kształcie, w jakim ono teraz się znajduje, nie może zadosyć czynić potrzebom Astronomii. Narzędzia tego Obserwatorium, w swoim czasie bardzo dobre, teraz już zestarzały i samo ich umieszczenie na wysokiej wieży, pośród ludnej stolicy, do wiernego ich działania przeszkodą było. Nabyć sławnego instrumentu dla Meridianu, roboty Monachijskiego Mechanika Ertela, jednostronną tylko korzyść przyniosło. Dla tego Akademia, w przeciągu wielu lat, myślała nad środkami do uprzątnienia tych niedogodności, i do założenia nowego Obserwatorium, gdy oto w 1831 roku podobało się Cesarzowi Jego Mości, darowawszy dla Dorpatskiego Obserwatorium nowy etat, pospołu z tém oświadczyć Najwyższą wolę, ażeby i przy St. Petersburgskiej Akademii nauk, zrobione były lepsze rozporządzenia co do astronomicznych zatrudnień, dla czego Najjaśniejszy Pan raczył uznać za rzecz istotną: założenie nowego Obserwatorium, w bliskości stolicy, na Pułkowej górze. (Dalszy ciąg nastąpi.)

Г р о д н о .

Dzień 6 Kwietnia w naszym mieście był poświęcony na uroczystość otwarcia Gubernialnego Gimnazjum, przy którym także z woli Najwyższej ma być wkrótce założony słachetny Pensyon dla wychowania możniejszej młodzieży. O godzinie 10 zrana Uczniowie obrządku Rzymsko-Katolickiego, zgromadzeni w części pałacu Xiążąt Lubeckich, przeznaczony tymczasowie na umieszczenie klass Gimnazjalnych, udali się wspólnie z Nauczycielami do Kościoła Farnego, gdzie po wysłuchaniu Mszy św. i odśpiewaniu dziękczynnego himnu św. Ambrożego, wzniesione były modły do Pana Zastępów o długie i szczęśliwe panowanie Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi i całej Najjaśniejszej Jego Rodziny, tudzież wezwano pomocy i błogostawieństwa Ducha św. dla prac nowo-rozпочąć się mających. Po czém zgromadzenie udało się na powrót do głównej sali pałacu Xiążąt Lubeckich, gdzie, w obecności J.W. Cywilnego Gubernatora Grodzieńskiego, z władzą Wojennego Gubernatora w mieście Grodnie, Jenerała Majora i Kawalera, M. N. Murawjewa, i dostojnej Jego Rodziny; J.W. Jenerałów - Majorów i Kawalerów, Kommandanta miasta Grodna, Kozłowa, Dowódcy brygady Gersdorffa, i Dowódcy okręgowego wnętrznej straży Löwenhofa; wielu PP. Sztabś- i Ober-Oficerów, tudzież PP. wyższych Urzędników Cywilnych, dostojnych Dam wyższego stopnia i szanownych Osób świeckiego i zakonnego Duchowieństwa, odbyty został przez Wysoce Przewielebnego Protorejera Grodzieńskiego Soboru św. Zofii, Bazylego Popowa, obrządek poświęcenia nowego Gimnazjum. Następnie, P. Dyrektor Szkół Gubernii Grodzieńskiej, Radzca Kollegialny, Sozonowicz, miał stosowną do tej uroczystej okoliczności przemowę, a P. Inspektor Gimnazjum, Pokrowski, przeczytał Ukaz Rządzącego Senatu o Najwyższem udzieleniu w nowo-

Г. Инспекторъ Гимназій Покровскій прочиталъ Указъ Правительствующаго Сената о предоставленіи съ Высочайшаго разрѣшенія тѣмъ воспитанникамъ Гимназій и учреждаемыхъ при оныхъ Благородныхъ Пансіоновъ въ Губерніяхъ Виленской, Гродненской, Минской и въ Области Бѣлостокской права на чинъ 14-го класса, кои, сверхъ отличія во всѣхъ прочихъ наукахъ и въ поведеніи, окажутъ совершенное знаніе Русскаго языка и превосходные успѣхи въ Русской Словесности. Потомъ Г. Гражданскій Губернаторъ, который надъ симъ открывающимся учебнымъ заведеніемъ особенное принялъ покровительство, въ словахъ, оказывающихъ глубокое познаніе святыхъ обязанностей воспитанниковъ и учителей, отцовскую заботливость о благополучной будущности юныхъ растеній сего новаго разсадника, и безпредѣльную преданность въ исполненіи намереній Великаго Основателя оного, растрогалъ сердца всѣхъ присутствующихъ. Наконецъ почтенные Писатели были угощаемы завтракомъ, на которомъ при поднесеніи тоста за здравіе Августѣйшаго, счастливо царствующаго надъ нами Дома раздалось громкое ура! и отборная музыка кавартирующаго въ семь городовъ Бѣлозерскаго Иѣхотнаго полка, загремѣла пѣснь: *Боже, Царя храни!*

Витебскъ, 24-го Апрѣля.

Послѣдніе дни Великаго поста представляли намъ видимо первые вѣки Христіанства. Мы были зрителями совершенія надъ оглашенными назидательныхъ обрядовъ каждадневно въ нашей Православной Церкви воспоминаемыхъ. Когда на Литургіи оглашенныхъ, Діаконъ произносилъ: *елицы оглашеннии изыдите, елицы ко Просвѣщенію изыдите* — то въ то время пріемлющій вѣру во Христа, готовившійся къ Духовному Просвѣщенію чрезъ Крещеніе, дѣйствительно выводимъ былъ изъ храма; когда же Діаконъ возглашалъ: *Двери, Двери...* то церковныя двери, по выведеніи оглашеннаго оставшіяся открытыми, тотчасъ предъ нимъ были затворяемы и преграждали ему слышаніе Символа Вѣры и созерцаніе Христовыхъ Тайнъ. Наконецъ въ Страстную Великую Субботу, въ Витебскомъ Успенскомъ Соборѣ, при великомъ стеченіи народа, предъ Литургіею совершенно было Крещеніе сего оглашеннаго. Мы видѣли, съ какою дѣйствовавшей въ немъ отрадою, внималъ онъ внушаемымъ догматамъ, съ какимъ умиленіемъ созерцалъ величественные обряды и Тайны принятой имъ вѣры и съ какимъ страхомъ Божіимъ сподоблялся причастія Святой Евхаристіи.

Такое зрѣлище — принадлежность вѣковъ давно минувшихъ — было тѣмъ усладительнѣе, чѣмъ замѣчательнѣе былъ самъ оглашенный, принявшій потомъ Св. Крещеніе. Это одинъ изъ Еврейскаго племени, житель, въ Витебской губерніи мѣстечка Яновичъ: *Ошеръ Темкинъ*, по Св. Крещеніи *Егоръ Григорьевъ*, происходящій потомственно изъ рода Раввиновъ, по своимъ познаніямъ признаваемый за знаменитаго Раввина и самими же Евреями писменно одобренный въ неукоризненномъ поведеніи.

Онъ за нѣсколько предъ симъ лѣтъ, влекомый желаніемъ познать основаніе и корень истинной вѣры, оставилъ торговлю, странствовалъ по разнымъ мѣстамъ Европы, посѣщалъ ученыхъ Еврейскія общества, разсуждалъ со многими учеными талмудистами и каббалистами, и собралъ неоспоримыя доказательства, опровергающія заблужденія Евреевъ и утверждающія непрѣрѣкаемость Религіи Христіанской, основанной на совершившемся уже пришествіи Мессіи.

Утвердясь въ сей истинѣ, Темкинъ для разсѣянія заблужденія собратій своихъ, Евреевъ, и опроверженія неправыхъ понятій ихъ, написалъ на Еврейскомъ языкѣ книгу, подъ названіемъ: *„Путь, огнищенныи къ познанію истинной ебры, избранныи изъ книгъ Священныхъ и толкованій Талмудическихъ для исправленія сердецъ сыновъ геловѣскихъ.“* Нельзя никакъ представить въ сокращенномъ видѣ тѣхъ священныхъ истинъ и доводовъ, въ сей книгѣ изложенныхъ, которые служатъ основаніемъ къ убѣжденію невѣрующихъ въ совершившееся исполненіе Пророческихъ писаній, невѣрующихъ въ Святое Евангеліе и въ проповѣдуемаго онымъ Законоположника нашего Христа Спасителя; но нельзя также не изъяснить и удивленія сколь ощутительно дѣйствуетъ Промыслъ Божій чрезъ сего сына Израилева, вразумленнаго дѣйствіемъ благодати къ познанію ученія Христова и стремящагося къ обращенію на стезю истины, закоренившихъ въ заблужденіи собратій своихъ, и слѣдственно къ распространенію на землѣ Царствія Божія и правды Его.

О семъ необыкновенномъ подвигѣ Темкина, Гене-

урządających się w Guberniachъ Wilenskiej, Grodzienkiej, Mińskiej i Obwodzie Białostockim Gimnazjachъ i mających się otworzyć przy niektórychъ z nich ślacheckichъ Pensyonachъ, prawa na rangę 14tej klasy tymъ z uczniów, którzy przy skończeniu kursówъ Gimnazyalnychъ, oprócz celującego postępu we wszystkichъ innychъ naukachъ i przykładowychъ obyczajówъ, okazać zupełną znajomośćъ języka Rosyjskiego i wielki postępъ w Literaturze Rosyjskiej. Po czymъ JW. Cywilny Gubernatorъ, który nadъ tymъ nowo-otwierającymъ się zakłademъ naukowymъ szczególną rozciągnął opiekę, wrazami głębokiej znajomości świętychъ obowiązkówъ uczniów i nauczycieli, oycowskiej troskliwości o szczęśliwą przyszłość młodocianychъ latorośli tej powey winnicy, i zupełnego poświęcenia się wypełnieniu zamiarówъ Wielkiego jej Założyciela, serca obecnychъ poruszył. Przy końcu obrzędu dostojni Goście zaproszeni byli na śniadanie, w czasie którego, przy spełnieniu toastu za pomyślność Najjaśniejszego szczęśliwie namъ Panującego Domu, rozległo się powszechne głośnie *ura!* i dobrana muzyka kwaterującego w naszymъ mieście piezszego półku Biełozierskiego harmoniynie przygrywała pѣśń: *Boże zachoway Króla.*

Witebsk, dnia 24 Kwietnia.

Ostatnie dni Wielkiego Postu stawiły namъ wi-
dzialnie, pierwsze Chrześcijaństwa wieki. Byliśmy wi-
dzami dopełnienia nadъ ogłoszonymъ czyli Katechume-
nemъ budującychъ obrządkówъ, które w Cerkwi naszej
Prawosławnej codzien się odnawiają. Skoro tylko w
Liturgii ogłoszonychъ, Dyakonъ wykrzyknął: *ogłoszeń
wyniǳcie, którzy do chrztu gotujecie się, wyniǳcie* —
w teyże chwili życzący przyjąć wiarę Chrystusa, go-
tujący się do duchownego oświecenia przezъ Chrztę,
rzeczywiście wyprowadzany byłъ zъ Świątyni Bożej,
a gdy Dyakonъ wykrzyknął: *Drzwi, Drzwi...* wtedy
drzwi cerkiewne, po wyprowadzeniu Katechumena, o-
twartemi pozostały, natychmiastъ przedъ nimъ zamknięte
były, i tamowały mu słyszeć wyznanie wiary i ogła-
danie tajemnicъ Chrystusowychъ. Nakoniecъ w Wielką
Sobotę Męki Pańskiej, w Witebskiej Katedrze Wnie-
bowzięcia, przy wielkimъ napływie ludu przedъ służbą
Bożą, onemu ogłoszonemu Chrztę święty udzielony zo-
stał. Widzieliśmy, jak zъ działającą w nimъ ochłodą
przyymowałъ dogmata wiary, zъ jakimъ uczuciemъ oglądałъ
przenajwspanialsze obrzędy i tajemnice wiary przy-
jętej, i zъ jaką bojaźnią Bożą przystępowałъ do ucze-
stnictwa Najświętszej Eucharystyi.

Takowy widok, należący do wiekówъ dawno upły-
nionychъ, tѣmъ byłъ przyjemniejszy, imъ większą ściąg-
ałъ na siebie uwagę samъ ogłoszony, który potemъ Chrztę
święty przyjął. Jest to jedenъ zъ pokolenia Żydowskie-
go, obywatel Witebskiej Gubernii miasteczka Jano-
wicz, Oszer Temkin, na Chrztę świętymъ: Jerzy Grze-
gorzowъ, pochodzący potomnie zъ rodu Rabinówъ, dla
swoichъ wiadomości, przyznany za znamienitego Rab-
bina, i od samychъ Żydówъ na piśmie zalecony zъ dobrychъ
obyczajówъ.

Przedъ kilką do tego latъ, pociągany żądaniemъ po-
znać grunt i zasady prawdziwey wiary, rzuciłъ handelъ,
zawiedzałъ różne po Europie miejsca, odwiedzałъ uczone
żydowskie towarzystwa, rozmawiałъ zъ wielnъ uczonymi
Talmudystami i kabalistami, i zebrałъ dowody niepo-
konane, zbijające błędy Żydówъ, a potwierdzające nie-
zaprzeczoność Religii Chrześcijańskiej, ugruntowanej
na spełnionemъ jużъ przyjsciu Messyasza.

Przekonany o tey prawdzie, Temkin, dla rozpro-
szczenia błędówъ współ-braci swoichъ Żydówъ i wywróce-
nia nieforemnego ichъ pojęcia, napisałъ po Hebrajsku
książkę podъ tytułemъ: *„Droga oczyszczona do poznania
prawdziwey wiary, zъ ksiągъ świętychъ i tłumaczeńъ Tal-
mudycznychъ dla naprawy sercъ synówъ ludzkichъ.“* Za-
dnymъ sposobemъ niemożna wъ krótkimъ wystawić widoku
świętychъ prawdъ i dowodówъ, wъ księdze oney wyłożo-
nychъ, które służą za zasadę ku przekonaniu niewierzą-
cychъ i ziszczeniu się spełnionychъ pismъ Prorockichъ, prze-
ciwъ niewierzącymъ Świętej Ewangelii i wъ przepowia-
danego wъ niej Prawodawcę naszego Chrystusa Zbawi-
ciela; leczъ nie można takъżъ nie wyznać podziwienią,
jakъ dotykałnie działa Opatrzność Boska przezъ tego I-
zraelskiego syna, oświeconego na rozumie skutkiemъ fa-
ski do poznania nauki Chrystusowej, i dążącego ku
nawróceniu na ścieżkę prawdy, zestarzałychъ wъ błę-
dzie współ-braci swoichъ, i następnie do rozpostrzenie-
nia na ziemi królestwa Bożego i prawdy Jego.

O takimъ nadzwyczajnymъ zawodzie Temkina, Smo-

раль - Губернаторъ Смоленскій, Витебскій и Могилевскій, Князь Николай Николаевичъ *Хованской*, имѣлъ счастье въ 1833 году доводить до Высочайшаго Его Императорскаго Величества свѣдѣнія, и Его Величество, удостоивъ таковыя полезныя труды сего Израилѣянина, Монаршаго вниманія, Высочайше повелѣть соизволилъ: книгу, имъ написанную, напечатать въ пользу его на Еврейскомъ и Россійскомъ языкахъ, что и приводится нынѣ дѣятельно въ исполненіе.

Между тѣмъ Темкинъ, бывъ совершенно убѣжденъ и твердъ въ постигнутой имъ истинѣ, подтвердилъ нынѣ всенародно собою и на самомъ дѣлѣ то, о чемъ готовилъ назидательныя поученія для собратьевъ своихъ.

Онъ кончилъ недавно и еще другое, въ томъ же духѣ, сочиненіе; а по принятіи Св. Крещенія, написалъ любопытное посланіе къ Евреямъ, о содержаніи котораго, надѣяться можно, скоро узнаетъ публика.

Изъявимъ усердное желаніе: да благодать Божія, въ немощи наипаче совершающая свои чудныя дѣйствія, подкрѣпитъ сего простаго, ея токмо силою и естественнымъ разсудкомъ руководившагося въ познаніи истины, сына Израиля, и воздѣйствуетъ въ немъ съ новымъ успѣхомъ для приведенія въ исполненіе благихъ его намѣреній. *И—ъ Г—ъ. (Спб. В.)*

Одесса, 15-го Іюня.

Изъ Каней (на островѣ Кримѣ) пишутъ, что въ ночь на 22-е Февраля разрушенъ бывшій близъ гавани маякъ, такъ, что отъ онаго осталось одно только основаніе, состоящее изъ бастіона, вышиною около 25 футовъ надъ поверхностью моря. Буря, свирѣпствовавшая на сихъ берегахъ, 14-го Декабря, довершила разрушеніе Канейской гавани, въ которой не могутъ уже останавливаться на якорѣ суда, поднимающія свыше 150 тонновъ груза. По донесеніямъ Консуловъ о семъ происшествіи Мегемету-Али, сей послѣдній приказалъ сдѣлать въ Каней необходимыя поправки, приступивъ прежде всего къ возобновленію маяка. *(О. В.)*

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А в с т р і я.

Вѣна, 25-го Іюня.

Бывшій Главнокомандующій въ Славоніи, Фельдмаршалъ-Лейтенантъ Баронъ Радосевичъ *Фонъ-Радосъ* назначенъ Вице-Президентомъ Военнаго Совѣта, а на мѣсто его Главнокомандующимъ въ Славоніи повелѣно быть Фельдмаршалъ-Лейтенанту Барону *Фонъ-Толиху*. Сверхъ того назначены: Фельдмаршалъ-Лейтенантъ Графъ *Мацукелли* Главнокомандующимъ въ Моравіи, Фельдмаршалъ-Лейтенантъ Графъ *Фонъ Менсдорфъ-Пули* — Главнокомандующимъ въ Богеміи, а Фельдмаршалъ-Лейтенантъ Баронъ *Фонъ Вернгардтъ* Главнокомандующимъ въ Трансильваніи. *(Спб. В.)*

3-го Іюля.

Ерцгерцогъ *Фердинандъ д'Естскій*, въ качествѣ уполномоченнаго Королевскаго Коммиссара, открылъ Семиградскій Сеймъ, 19-го Іюня въ *Клаузенбургѣ*, рѣчью на Латинскомъ языкѣ, на которую отвѣчалъ Губернаторъ Баронъ *Јозсика*.

5-го Іюля.

Князь *Меттернихъ* выѣхалъ въ *Баденъ*, гдѣ будетъ дожидаться прибытія Императора, а послѣ поѣдетъ въ свои имѣнія въ Богеміи. — Говорятъ, что уже не послѣдуетъ предполагаемое собраніе войска въ лагерь въ Моравіи; полки получили повелѣніе остаться на занимаемыхъ ими мѣстахъ до дальнѣйшаго времени. — Многіе Члены Дипломатическаго Корпуса оставляютъ Вѣну, отправляясь къ минеральнымъ водамъ въ Богеміи. По донесеніямъ изъ *Тріеста*, въ Греціи опять арестованы нѣкоторые лица. Майноты не были еще усмирены; надѣялись, что по окончаніи судебного дѣла, вновь водворится спокойствіе, введеніе жъ нужныхъ преобразованій не будетъ уже подвержено препятствіямъ.

Тріестъ, 28-го Іюня.

По полученнымъ отъ 1-го с. м. извѣстіямъ изъ Архипелага, на островѣ *Сиціо* появилась моровая язва. Въ *Чесмѣ* и вообще вдоль Смирненскаго берега, нѣтъ ни малѣйшихъ признаковъ эпидеміи, хотя сообщенія съ упомянутымъ островомъ были часты и не прекращались. *(Г. С.)*

Г е р м а н і я.

Веймаръ, 25-го Іюня.

24-го Іюня, день вступленія Его Высочества Наслѣднаго Герцога нашего въ 16-лѣтній годъ его жизни, былъ празднованъ здѣсь съ самымъ умиленнымъ торжествомъ, въ присутствіи Ея Император-

леуски, Витебски и Могилевски Jenerał-Gubernator, Xiążę Nikołaj Nikołajewicz Chowański w roku 1833, miał szczęście przestać o tém do wiadomości Jego Cesarskiej Mości, i Jego Cesarska Mość udarowawszy łaskawie tak pożyteczne trudy tego Izraelczyka, Monarszym względem, raczył rozkazać: Księgę, przezeń napisaną, wydrukować na jegoż zysk w Hebrayskim i Rosyyskim językach; co teraz czynnie się do skutku przywodzi.

Tymczasem, Temkin, zupełnie przekonany i nieporuszony w prawdzie, przez się pościgniętej, potwierdził teraz jawnie sam sobą i rzeczą samą to, co przygotował w nauce, budującey dla braci swoich.

Dokończył niedawno i drugie jeszcze dzieło w tymże duchu; a po przyjęciu Chrsztu świętego, napisał ciekawy list do Żydów, o którego treści można mieć nadzieję, że niebawnie publiczność zawiadomioną zostanie.

Oświadczmy serdeczne życzenia, iżby łaska Boża, która naybardziej w słabościach cudowne swoje dzieła ziszcza, wzmocniła tego prostego, Jey tylko mocą i rozsądkiem przyrodzonym prowadzonego, Izraelowego syna, w poznaniu prawdy i działała w nim z nowym postępem dla doprowadzenia do skutku dobrych jego zamiarów. *(J. G.)*

Одесса, дня 15 Czerwca.

Z Kaney (na wyspie Krecie) donoszą, że w nocy na 22 Lutego upadła, znajdującą się w bliżkości portu Latarnia morska, tak, że pozostał z niej sam tylko fundament, składający się z bastionu, wysokości około 25 stop nad powierzchnią morza. Burza, która na tych brzegach panowała, 14 Grudnia, dokończyła zburzenia portu Kaneyskiego, w którym nie mogą już stawać na kotwicy okręty, podejmujące więcej 150 beczek ładunku. Po doniesieniu o tém zdarzeniu Mehmedowi-Alemu przez Konsulow, rozkazał ten ostatni zrobić w Kaney konieczne poprawy, przede wszystkim przystąpiwszy do odnowienia latarni. *(Gaz. Od.)*

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A u s t r y a.

Wiedeń, dnia 25 Czerwca.

Były naczelnie dowodzący w Sklawonii, Marszałek-Polny-Porucznik, Baron *Radoszewicz von Rados*znaczony Wice-Prezydentem Rady woyskowej, a na jego miejsce Naczelnie Dowodzącym w Sklawonii rozkazano bydz Marszałkowi-Polnemu-Porucznikowi *Baronowi von Czolich*. Nadto naznaczeni: Marszałek-Polny-Porucznik *Hrabia Macukelli*, naczelnie dowodzącym w Morawii, Marszałek-Polny-Porucznik *Hrabia von Mensdorff-Pulji*, Naczelnie-dowodzącym w Czechach, a Marszałek-Polny-Porucznik *Baron von Bernhardt*, Naczelnie Dowodzącym w Transylwanii. *(G. S. P.)*

Dnia 3 Lipca.

Arcy-Xiążę *Ferdynand d'Este*, jako Królewski Pełnomocny Kommissarz, zagał seym Siedmiogrodzki, dnia 19 Czerwca w *Kolosworze*, (*Klausenburg*), mówą w języku łacińskim, na którą odpowiedział Gubernator *Baron Jozsika*.

Dnia 5.

Xiążę *Metternich* wyjechał do *Baden*, gdzie będzie oczekiwał na przybycie Cesarza, a później pojedzie do dóbr swoich w Czechach. Mówią, że zamierzone zgromadzenie woyska do obozu w Morawach, już nie będzie miało miejsca; półki otrzymały rozkaz pozostać do dalszego czasu w stanowiskach swoich. Wielu Członków ciała Dyplomatycznego opuszcza Wiedeń, udając się do wód mineralnych w Czechach. Podług doniesień z *Triestu*, w Grecyi przedsięwzięto znówu nowe areztowania. Majnoci nie byli jeszcze uspokojeni; spodziewano się, że po ukończeniu processu będzie się ustalać spokojność, zaprowadzenie zaś potrzebnych reform nie dozna przeszkody.

Triest, dnia 28 Czerwca.

Podług odebranych pod dniem 1 b. m. wiadomości z Archipelagu, pokazało się na wyspie *Scio* morowe powietrze. W *Czesmie* i w ogólności na całym wybrzeżu *Smirneńskim*, nie masz ani śladu zarazy, chociaż związek z wyspą rzeczoną jest częsty i nie był przerywany. *(G. C.)*

N i e м с к у.

Weimar, dnia 25 Czerwca.

Dzień 24 Czerwca, jako dzień doycia pełnoletności Jego Wysokości Xiążęcia Następcy naszego, 16go roku życia swego, obchodzony był tu z uroczystością pełną rozczulenia, w obecności Jey Cesarskiej Wy-

скаго Высочества Великой Княгини АННЫ ПАВЛОВНЫ, Ихъ Высочества: Принца Карла Прусскаго, Принца Вильгельма Прусскаго и Супруги его, и Принцессы Елены Мекленбургской. Новорожденный кушалъ, въ кругу товарищей своего дѣтства, въ Вельведерѣ, гдѣ онъ провелъ первые годы жизни подъ надзоромъ мудраго Наставника его, Надворнаго Совѣтника *Сорета*. (Спб. В.)

Франкфуртъ на Майнѣ, 12-го Июля.

Англійская Королева прибыла сюда вчерашняго дня въ сопровожденіи своего брата, Герцога Саксен-Мейнингенскаго.

Въ минувшую недѣлю, открыты здѣсь новыя усилія, уже не съ тою цѣлью, чтобы освободить государственныхъ преступниковъ, но дабы завести связь между ними и ихъ друзьями. Караулы увидѣли двухъ особъ, въ поздній вечеръ разговаривающихъ съ заключенными чрезъ окно; одинъ изъ нихъ бѣжалъ, но другаго схватили. (G. C.)

БАВАРИЯ.

Отъ береговъ Изеры, 6-го Июля.

Изъ заслуживающаго довѣрія источника узнаемъ мы, что Государственный Совѣтникъ *Кобелль*, выѣхавшій уже изъ *Мюнхена*, пробудетъ нѣсколько времени въ *Тегернсе*, и потомъ отправится въ Грецію. Онъ назначенъ Членомъ Регенціи вмѣсто *Г. Маурера*, вовсе неопровдавшаго желаній о немъ Совѣтника Посольства *Г. Абелъ*, также будетъ отозванъ, а повѣренный въ дѣлахъ *Г. Гассеръ*, получить другой постъ. Должно надѣяться, что новыя перемѣны будутъ имѣть желаемый успѣхъ. Генераль *Гейдекъ* и Графъ *Арманспергъ* останутся Членами Регенціи. Особливо сей послѣдній, окруженный теперь мужами, способными вполнѣ подкрѣплять во всѣхъ его намѣреніяхъ и предначертаніяхъ, безъ сомнѣнія будетъ въ состояніи завести и удержать въ Греціи устроившаго и перемѣны, достаточныя къ усиленію благоденствія сего Государства. Государственный Совѣтникъ *Кленце*, равнымъ образомъ отправляющійся въ Грецію, исключительно будетъ тамъ трудиться распоряженіемъ работъ при основаніи новой столицы. (G. C.)

ФРАНЦІЯ.

Парижъ, 5-го Июля.

Вчера Кассационный Судъ занимался рѣшеніемъ, можетъ ли, въ силу правилъ своего вѣрованія, Квакеръ освобождаться отъ обязанностей военной службы въ національной гвардіи? Произнесенъ былъ приговоръ, предписывающій и Квакерамъ сего рода обязанность.

6-го Июля.

По письму отъ 16-го н. м. изъ Неаполя, всѣ извѣстія различныхъ журналовъ о либеральномъ духѣ юнаго Неаполитанскаго Короля и о предпринятыхъ имъ преобразованіяхъ, ограничиваются уменьшеніемъ нѣкоторыхъ расходовъ Двора и продажей нѣсколькихъ церковныхъ имѣній, дозволенною по согласію Папы. О національной гвардіи упомянуто только на бумагахъ, а о Конституціонной Грамматѣ, запрещено говорить подъ опасеніемъ наказанія. Король непрерывно въ дружественныхъ сношеніяхъ съ Австрійскимъ Императоромъ и съ владѣтельными Князьями въ Италіи; Езуиты же пользуются большими милостями, нежели когда либо прежде. Носится также слухъ, что Король разослалъ ко всѣмъ иностраннымъ Посланникамъ ноту съ увѣреніемъ, что посвящая всѣ свои труды и старанія благу своихъ подданныхъ, никогда не имѣлъ онъ цѣлю перемѣнить образъ правленія, завѣщанный его предками, а имъ на слѣдованный.

7-го Июля.

Въ Тулонѣ произошла драка между солдатами линійныхъ полковъ и матросами, для прекращенія которой даже принуждено было вмѣшаться мѣстное начальство.

— По письму изъ Байонны 3 с. м. Карлисты послали неоднократно усилія, овладѣть *Ст. Себастьяномъ*, были принуждены искуснымъ маневромъ бригады *Жореуи*, отказаться отъ своего намѣренія. На завтрашній день ожидали въ *Пампелунѣ* первой колонны войска *Родила*; Карлисты тамошніе чувствовали недостатокъ въ порохѣ, во избѣжаніе чего, заведена фабрика пороховая въ долину *Бастанъ*.

9-го Июля.

Разославъ ко всѣмъ Епископамъ циркуляръ, подписанный Королемъ съ повелѣніемъ, чтобы торжественнымъ молебствіемъ празднуема была память 27, 28 и 29 Июля 1830 года. Сіе празднество должно быть открыто 27-го ч. панихидою за погибшихъ во время революціи.

СОКОСИ ВІЕЛКІЕХІ ХІЕЖНЫ АННЫ ПАВЛОВНЫ, Ich Wysokości: Xięcia Karola Pruskiego, Xięcia Wilhelma Pruskiego i Jego Małżonki, oraz Xiężny Heleny Meklenburskiej. Solennizant obiadował, w kole towarzysów swojego dzieciństwa, w Belwederze, gdzie on przepędził pierwsze lata życia pod dozorem mądrego Nauczyciela, Radcy Dworu *Soreta*. (G. S. P.)

Frankfort, dnia 12 Lipca.

Królowa Angielska przybyła tu dnia wczorayszego, w towarzystwie brata swojego Xięcia Sax-Meiningen.

— W zeszłym tygodniu odkryte tu zostały nowe usiłowania, już nie w widokach, aby uwolnić politycznych więźni, ale dla zaprowadzenia związku między nimi, a ich przyjaciółmi. Straże dostrzegły dwie osoby, rozmawiające podczas późnego wieczora z temi więźniami przez okno; jedna z nich uciekła, ale drugą ujęto. (G. C.)

БАВАРИЯ.

Od brzegów Izery, 6go Lipca.

Z dobrego się dowiadujemy źródła, że Radzca Stanu *Kobell*, który już wyjechał z Monachium, zabawiwszy przez krótki tylko czas w Tegnsee, popłynie do Grecyi. Jest on przeznaczony na członka Regencyi w miejsce Pana *Maurer*, który nie umiał we wszystkiem odpowiedzieć wyobrażeniom, jakie o nim powzięto. Radzca legacyi Pan *Abel*, ma być także odwołany, a sprawujący Bawarskie interesa Pan *Gasser*, dostanie inne przeznaczenie. Trzeba się spodziewać, że nowe zmiany przyniosą pożądany skutek. Jenerał *Heidek* i Hr. *Armansterg* pozostaną członkami regencyi. Szczególniey ten ostatni, otoczony teraz mężami, którzy jego zamiary i chęci dobrze wspierać potrafią, będzie bez wątpienia w stanie zaprowadzić i utrzymać w Grecyi urządzenia i zmiany, zdolne szczególnie tego kraju wzmacniać. Radzca Stanu *Klenze*, również do Grecyi jadący, zajmować się tam będzie wyłączenie kierunkiem robot przy zakładaniu nowej stolicy. (G. C.)

FRANCYA.

Paryż, dnia 5 Lipca.

Wczoraj zajmował się sąd kassacyjny wyrzeczeniem: czyli kwakier w skutku swego religijnego sposobu myślenia, może być wolnym od obowiązków służby w gwardyi narodowej. Zapadł wyrok, obowiązujący Kwakra do tego rodzaju powinności.

Dnia 6.

Podług listu pisanego dnia 16 z. m. z Neapolu, wszystkie doniesienia dzienników rozmaitych o liberalizmie młodego Króla Neapolitańskiego i o zamierzonych przez niego reformach, ograniczają się na oszczędnościach w wydatkach dworskich i na sprzedaży kilku majątności duchownych, za przyzwoleniem Papieża przedsięwziętey. O gwardyi narodowej jest tylko wzmianka na papierze, a o ustawie zasadniczey niewolno pod karą żadney czynić wzmianki. Król zostaje bez przerwy w jak najlepszym porozumieniu z Monarchą Austryackim i z Xiążętami, Panującymi we Włoszech, Jezuiti zaś doznają większey, niż kiedybądź względności. Słychać także, że Król rozesał do Posłów zagranicznych notę, obejmującą zapewnienie, iż, poświęcając się z wszelką pieczołowitością dobru swoich poddanych, nie miał nigdy na celu zmieniać kształtu Rządu po przodkach swoich odziedziczonych.

Dnia 7.

W Tulonie zaszła bijatyka pomiędzy żołnierzami półków liniowych, a matkami, do uspokojenia której, aż władze publiczne wdać się musiały.

— Podług listu z Bayonny dnia 3 b. m. pisanego, Karoliści po kilkakrotnych usiłowaniach, aby opanować *St. Sebastian*, byli zmuszeni przez zręczny obrót brygadyera *Jaureguy*, odstąpić zamiaru swojego. Już to spodziewano się w Pampelunie pierwszej kolumny z woyska *Rodila*. Karolistom tamtejszych okolic brakowało prochu, czemu zapobiegając, urządzono fabrykę tegoż w dolinie *Bastan*.

Dnia 9.

Rozesłany został do wszystkich Biskupów okolnik, przez Króla podpisany, z poleceniem, ażeby obchodzono przez uroczyste nabożeństwo rocznicę 27, 28 i 29 Lipca 1830 roku. Ten obchód ma być rozpoczęty dnia 27 przez nabożeństwo żałobne za dusze poległych.

— Въ минувшее воскресенье, въ день рожденья своего Государя, Императорской Россійской Посланицы давалъ великодушный обѣдъ, на которомъ находились всѣ Министры и Члены Дипломатическаго Корпуса.

— *Courrier Français* доноситъ о присланномъ къ Правительству извѣстии, что Англіійскій флотъ возвратился изъ *Наплии* въ *Мальту*.

— Пишутъ изъ *Байонны* 3-го Іюля: Междоусобная война по ту сторону Пиренейскихъ горъ близка уже къ окончанію. Изъ *Витторіи* получено здѣсь извѣстіе чрезъ курьера о прибытіи въ упомянутый городъ 2,000 человекъ изъ корпуса Генерала *Родила*. Сей отрядъ, составляющій авангардъ, совершилъ путь на почтовыхъ повозкахъ и пробывъ не долго въ *Витторіи*, поспѣшно отправился въ *Наварру*. Чрезъ нѣсколько дней безъ сомнѣнія мы получимъ извѣстіе о совершенномъ пораженіи и покореніи инсургентовъ.

10-го Іюля.

Король Бельгійскій и Королева прибыли вчерашняго дня въ *Лавр*.

— Герцогъ *Деказъ* выѣхалъ въ *Ливорно*. Нѣкоторые даже утверждаютъ, что самъ Маршалъ *Сультъ* подавъ въ отставку, но сіе извѣстіе еще весьма сомнительно.

— Г-на *О'Коннелъ* ожидаютъ въ *Парижѣ*. (G. C.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Гага, 8-го Іюля.

Англіійская Королева прибыла 6-го ч. вечеромъ въ 9 часу въ *Роттердамъ*, гдѣ принята была Е. К. В. Принцомъ *Фридерикомъ*, Герцогомъ и Герцогинею Саксенъ-Веймарскими и соблюдая строгое инкогнито, отправилась въ дальнѣйшій путь. (G. C.)

ШВЕЙЦАРІЯ.

Цюрихъ, 7-го Іюля.

Сегодня, по древнему обыкновению, торжественно былъ открытъ Сеймъ въ присутствіи иностранныхъ Посланиковъ, Государственныхъ Чиновниковъ и многочисленнаго стеченія публики. Засѣданіе открылъ приличною рѣчью Бургомистръ *Цюриха*, по своей должности и Предсѣдатель Сейма *Г. Гирцель*. Въ своей рѣчи, вмѣсто оговорокъ, извиняющихъ поступки Ворорта (коихъ нѣкоторые ожидали), онъ объявилъ съ искренностію что сегоднѣшній Сеймъ есть благодарственнымъ празднествомъ по поводу удержанія мира. Потомъ, переходя отъ вѣнскихъ отношеній къ внутреннимъ, представилъ необходимость преобразованія въ Союзной Граматѣ, поощряя чины, чтобы озаменовали свои дѣла умѣренностію. — Присутствіе иностранныхъ Посланиковъ въ семъ засѣданіи служить доказательствомъ, что всѣ недорумія и несогласія, или уже устранены, или близки окончательнаго рѣшенія. (G. C.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 8-го Іюля.

Пароходъ *Royal Tar*, привезъ новѣйшія извѣстія изъ *Лиссабона* отъ 29-го п. м. а между прочими два декрета, подписанные *Донъ Педро* и помѣщенные въ здѣшнихъ газетахъ Португальскимъ агентомъ *Мендизебаломъ*, прибывшимъ на томъ же пароходѣ. Первымъ опредѣляется, что суммы, слѣдующія Португаліи отъ Бразильской Имперіи, сообразно договору отъ 29-го Августа 1825 г. числомъ 1,600,000 ф. ст., должны быть обращены исключительно на ликвидацію Бразильско-Португальскаго займа. 2) Что при начатой публичной продажѣ сконфискованныхъ духовныхъ и другихъ имѣній, будутъ принимаемы *al pari* всѣ облигаціи Государственнаго долга, выставленные съ 1823 г. Третьимъ декретомъ постановлено уменьшеніе пошлины отъ вывозимыхъ товаровъ на островъ *Мадейра*. — Въ *Chronica* отъ 28-го ч. помѣщено договоръ, возобновившій спокойствіе, съ примѣчаніемъ, что ратификація онаго со стороны *Донъ Педро* послѣдовала во всѣхъ подробностяхъ, за исключеніемъ только, что онъ не признаетъ для *Донъ Мигуэля* титула Инфанта. — Вообще всѣ извѣстія изъ Португаліи весьма благопріятны для дѣла *Донны Маріи*. Ея правленіе постоянно утверждается; Герцогъ *Терсейра* и *Палмелла*, котораго уже опредѣляютъ будущимъ Предсѣдателемъ Палаты Перовъ, придерживаются стороны Министровъ; даже самъ Англіійскій Посланикъ нынѣ въ тѣснѣйшихъ съ ними сношеніяхъ. — Извѣстія о холерѣ въ *Лиссабонѣ* оказались ложными.

— Одна изъ здѣшнихъ газетъ утверждаетъ, что *Донъ Мигуэль* лишь только увидѣлъ себя на палубѣ Англійскаго корабля, тотчасъ написалъ протестацію противъ своего отреченія отъ правъ на Португальскую Корону, объявляя, что противу собственной своей воли принужденъ былъ сіе сдѣлать. Маркизъ *Палмел-*

— Засѣдъ мѣдзели, jako w rocznicę urodzin swego Monarchy, dawał Cesarsko Rossyyski Poseł wielki obiad, na którym się znajdowali wszyscy Ministrowie i Członkowie ciała dyplomatycznego.

— *Courrier Français* donosi o nadeszłej do Rządu wiadomości, że flota angielska wróciła z Nauplii do Malty.

— Piszą z Bayonny dnia 3 Lipca: Woyna domowa z tamtej strony Pireneów jest bliska ukończenia. Z Vittorii odebrano tu doniesienie przez gońca o przybyciu do rzeczonego miasta 2,000 ludzi z korpusu Jenerała *Rodila*. Ten oddział, tworzący straż przednią, jechał na wozach pocztowych, i po krótkim pobycie w Vittorii, pośpieszył do Nawarry. Naydaley za dni kilka dowiemy się o zupełnej klęsce i poddaniu się powstańców.

Dnia 10.

Król i Królowa Belgów, przybyli dnia wczorajszego do Havre.

— Xiążę *Decazes* wyjechał do Livorny. Utrzymują nawet niektórzy, że sam Marszałek *Soult* podał się do dymissyi, ale ta wiadomość jest jeszcze bardzo niepewna.

— *P. O'Connel* spodziewany w Paryżu. (G. C.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Гага, dnia 8 Lipca.

Królowa W. Brytanii przybyła dnia 6 wieczorem o godzinie 9 do Rotterdamu, gdzie przyjęta była przez J. K. W. Xięcia Fryderyka, Xięcia i Xiężnę Saksko-Weymarskich, i przy zachowaniu ścisłego incognito, w dalszą pojechała drogą. (G. C.)

СЗВАЙЦАРІЯ.

Zürich, dnia 7 Lipca.

Dziś, dawnym obyczajem, był uroczystie otwarty Seym w obec Posłów zagranicznych, władz krajowych i licznego zgromadzenia publiczności. Zagaif posiedzenie stosowną mową Burmistrz *Zürichu*, Pan *Hirzel*, który z urzędu swego jest Prezesem Seymu. W mowie swojej, zamiast wymówek, broniących postępowanie Kantonu prezydującego (których się niektórzy spodziewali), wyraził z otwartością, że Seym dzisiejszy jest dziękczynną uroczystością z powodu utrzymania pokoju. Przechodząc następnie od stosunków zewnętrznych do domowych, oświadczył się za niezbędną potrzebą reformy w ustawie związkowej, zachęcając stany, ażeby umiarkowaniem kroki swoje odznaczały. Obecność Posłów zagranicznych na tém posiedzeniu służy za dowód, że wszelkie nieporozumienia są już załatwione lub na drodze blizkiego załatwienia. (G. C.)

БРИТАНІЯ ВІБКА І ІРЛАНДІЯ.

Лондън, dnia 8 Lipca.

Окрѣт паровы *Royal Tar*, привіозъ новини з *Lisbony* дати 29 з. м., а міжъ инними два декрета, подписане przez Don Pedra, które umieścił w tutejszych gazetach agent Portugalski *Mendizabal*, na tymże okręcie przybyły. Pierwszy stanowi, że summy należne Portugalii od Cesarstwa Brazylijskiego, stosownie do traktatu z dnia 29 Sierpnia 1825, mają być obrócone w ilości 1,600,000 funt. szt., wyłącznie na oblikwidowanie pożyczki Brazylsko-Portugalskiej. 2) że przy rozpoczętej publicznej sprzedaży skonfiskowanych dóbr duchownych i innych, będą przyjmowane *al pari* wszystkie obligacye długi krajowego, od roku 1823 wystawione. Trzecim dekretem jest ustanowione zniżenie cła wychodowego na wyspie *Maдейра*. W *Kronice* z dnia 28 umieszczono traktat pacyfikacyjny z nadmienieniem, iż ratyfikacya tegoż ze strony Don Pedra nastąpiła we wszystkich szczegółach, wyjawszy ten, że nie przyznaje Don Miguelowi tytułu Infanta. W ogólności wszystkie doniesienia z Portugalii są bardzo pomyślne dla sprawy *Donny Maryi*. Jej rząd utwierdza się widocznie; Xiążę *Terceiry* i *Palmella*, którego już oznaczają na przyszłego Prezesa Izby Parów, trzymają stronę Ministrów; sam nawet Poseł Angielski, jest teraz w lepszym z nimi porozumieniu. Doniesienia o cholерze w *Lisbonie* pokazały się bezzasadnemi.

— Jedna z tutejszych gazet zapewnia, że *Don Miguel* jak tylko widział się na pokładzie okrętu Angielskiego, napisał natychmiast protestacyą przeciwko zręczeniu się swemu praw do Korony Portugalskiej, oświadczaając, że był zmuszony przemocą do podobnego zręczenia. *Markiz Palmella* chciał go nakłonić, aby

ла желалъ его отклонить отъ таковой протестаціи, но не успѣлъ въ этомъ.

11-го Іюля.

Въ Верхней Палатѣ въ засѣданіи 9-го с. м. Гр. Грей представилъ ратификованный трактатъ четвертаго союза.

— Въ Нижней Палатѣ сей же трактатъ представилъ Лордъ Пальмерстонъ.

— Неизвѣстно еще, кто будетъ главою Кабинета. *Times* отвергаетъ, чтобы Лордъ Лансдоуинъ могъ временно исправлять сію должность. — Нижняя Палата отложила засѣданіе до понедѣльника, ожидая назначенія преемниковъ вмѣсто выступающихъ изъ Кабинета Лорда Грея и Графа Алторпа.

— *Courrier* утверждаетъ, что Лордъ Грей оставляетъ Кабинетъ единственно потому, что Лордъ Алторпъ подалъ въ отставку. Король, принявъ отреченіе Графа Грея, въ этотъ же еще вечеръ написалъ къ нему письмо, исполненное самыхъ благосклонныхъ выраженій.

— Министерскія журналы, каковы *Globe* и *Courrier*, утверждаютъ, что оставленіе управленія поминутыми Министрами единственно происходитъ изъ личныхъ отношеній и потому не будетъ имѣть слѣдствіемъ политической перемены Кабинета.

— По журналу торисовъ *Albion*, Король пригласилъ къ себѣ Лорда Станлей и Лорда Годеричъ (Графа Рипонъ), вѣроятно, посовѣтоваться съ ними касательно выбора новыхъ Членовъ Кабинета. Говорятъ даже, что Король предлагалъ Г. Станлею, опять вступить въ Министерство. — *Courrier* полагаетъ, что при затрудненіяхъ, встречаемыхъ въ выборѣ Министровъ, можетъ быть, что Лордъ Алторпъ согласится принять званіе перваго Министра. (G. C.)

И т а л і я.

Анкона, 29-го Іюня.

Черезъ Англійское почтовое судно, отправленное изъ Корфу, получено здѣсь извѣстіе, что произошла упорная стычка между Майнотами и отрядомъ Баварскаго войска. Баварцы лишились нѣсколькихъ солдатъ убитыми и двоихъ Офицеровъ; они также имѣли нѣсколько раненыхъ. Не извѣстно, сколько потеряли Майноты. Сіе происшествіе было поводомъ немедленной высылки Правительствомъ, еще 2,500 Баварцевъ, чтобы окружить Майну. Повидимому, Правительство предприняло дѣятельныя мѣры противъ *Колокотрони*, изъ признанія коего обнаружили важныя открытія. Отправленный изъ Лондона курьеръ кабинетный съ весьма важными бумагами къ Греческому Правительству, прибылъ сюда сегодня и немедленно отправляется въ Патрасъ.

— Нѣсколько новѣйшія извѣстія, изъ Греціи въ сію минуту полученныя и простирающіяся до 27-го Мая, утверждаютъ, что Королевское войско отняло у Майнотовъ 8 укрѣпленныхъ замковъ, кои тотчасъ разрушены были до основанія.

— Судьба жителей *Самоса* и гораздо ихъ злополучнѣе жителей *Кандіи*, причиняетъ всѣмъ несказанное горе. Одинъ корабельный Капитанъ изъ острова *Кассусъ*, лежащаго вблизи *Кандіи*, посѣтившій *Ретимо* въ теченіе мѣсяца Мая, привезъ оттуда нѣкоторыя извѣстія, рѣдко къ намъ доходящія. Онъ говоритъ, что Сфакіоты съ оружіемъ въ рукахъ держались еще въ горахъ противъ *Мегмеда-Али* и дѣлали вылазки для грабежа на сторонѣ городовъ, не въ далекомъ разстояніи находящихся. Кажется, что немолчаливый Паша рѣшился не отступать предпринятаго имъ плана; онъ намѣренъ истребить жителей *Кандіи* на островѣ, чтобы заселить ими Египетъ.

Неаполь, 26-го Іюня.

Говорятъ, что Король проведетъ нѣсколько мѣсяцевъ въ Сициліи, что кажется весьма вѣроятнымъ. (G. C.)

Т у р ц і я.

Отъ предѣловъ Турціи 25-го Іюня.

Отправившихся въ Константинополь Господарей Молдавіи и Валахіи, принималъ Турецкій Чинovníкъ 8 с. м. въ *Джорджево*, гдѣ имъ вручилъ фирманы, касательно ихъ назначенія и подтверждающіе органическіе статуты обоихъ Княжествъ. Въ Константинополь прибыли они 20, гдѣ были приняты со всѣми почестями приличными ихъ достоинству. Послѣ обыкновенныхъ обрядовъ и визитовъ у сановниковъ Порты, они 31-го имѣли торжественную аудіенцію у Султана, на которой получили инвентитуру Княжествъ, украшенія ордена заслугъ, такъ названныя *Гергани*, и почетныя мѣха владѣтельныхъ Князей, совершенно сходныя съ Султанскимъ и сабли богато украшенныя алмазами. Господарь Молдавіи при семъ случаѣ произнесъ краткую, но приличную рѣчь. Султанъ разговаривалъ съ ними почти цѣлый часъ, наконецъ пригласилъ ихъ къ обряду

сѣнать подобную протестацію, але безуспѣшно.

Дня 11.

При концѣ посѣденія, зложилъ Хrabia Grey на stole Izby, ratyfikowany traktat poczwórnygo przy-
mierza.

— W Izbie niższej złożył tenże traktat Lord Palmerston.

— Niewiadomo jeszcze kto będzie na czele gabinetu. *Times* zaprzecza, aby Lord Lansdowne mógł tymczasowie pełnić te obowiązki. Izba niższa odroczyła posiedzenie do Poniedziałku, oczekując na mianowanie następców w miejsce występujących Lorda Greya i Hrabiego Althorp.

— *Courrier* zapewnia, że Lord Grey występuje z gabinetu jedynie z powodu podania się do dymisji Lorda Althorp. Król, przyjmując rezygnację Hrabiego Grey, jeszcze tego samego wieczora pisał do niego list pełen najwyższych wynurzeń.

— Dzienniki ministeryalne, jakimi są *Globe* i *Courrier*, zapewniają, że oddalenie się dwóch powyższych Ministrów z urzędowania, pochodzi jedynie ze stosunków osobistych i dla tego nie pociągnie za sobą politycznej zmiany gabinetu.

— Według dziennika torysowskiego *Albion*, Król powołał do siebie Lorda Stanley i Lorda Goderich (Hrabiego Ripon), zapewne dla naradzenia się z nimi względem wyboru nowych Członków gabinetu. Mówią nawet, że Monarcha proponował Panu Stanley, aby wstąpił napowrót do Ministeryum. *Courrier* mniema, iż przy trudnościach, jakie zachodzą w dobraniu Ministrów, być może, że Lord Althorp da się nakłonić do przyjęcia urzędu pierwszego Ministra. (G. C.)

W ł о с н ы.

Анкона, 29 Czerwca.

Przez Angielski statek pocztowy, wysłany z Korfu, odebrano tu wiadomość, że między oddziałem wojska Bawarskiego a Maynotami, przyszło do walki zarówno z obu stron zaciętey. Bawarczykowie utracili w zabitych kilkunastu żołnierzy i dwóch oficerów; mieli także pewną liczbę ranionych. Ile Maynoci stracili, nie wiadomo. Ten wypadek był powodem Rządowi, że posłano natychmiast jeszcze 2,500 Bawarczyków na osadzenie Mainy. Zdaje się, iż Rząd przedsięwziął sprężyste środki przeciwko *Kolokotroniemu*, którego zeznania do ważnych doprowadziły odkryć. Wysłany z Londynu goniec gabinetowy z bardzo ważnemi depezzami do Rządu Greckiego, przybył tu dzisiaj i natychmiast wyrusza do Patras.

— Nieco późniejsze doniesienia z Grecji, w tej chwili odebrane, a dochodzące do dnia 27 Maja, zapewniają, że wojsko Królewskie odebrało Maynotom 8 obronnych zamków, które natychmiast z ziemią zrównano.

— Los Samiotów i daleko jeszcze nieszczęśliwszych Kandyotów, przeżywa wszystkie prawdziwym smutkiem. Pewien Kapitan okrętowy z wyspy Kassus, leżącej niedaleko Kandyi, był w Retimo w miesiącu Maja, przywiózł ztamtąd niejakiemi wiadomościami, które nas rzadko kiedy dochodzą. Powiada on, że Sfakioci stali jeszcze pod bronią w górach przeciwko Mehemadowi Alemu, i czynili dla rabunków wycieczki na przyległe miasta. Zdaje się, że nieubłagany Pasha postanowił nie odstąpić od powziętego raz planu; chce on wytępić Kandyotów na wyspie, aby nimi Egipt zaludnić.

Neapol, 26 Czerwca.

Słychać, że Król zabawi kilka miesięcy w Sycylii, co się zdaje mieć wiele prawdopodobieństwa za sobą. (G. C.)

Т у р ц я.

Od granic Turcyi, 25 Czerwca.

Jadących do Stambułu Hospodarów Multan i Wołoszczyzny, przyjmował urzędnik turecki dnia 8 t. m. w Giurgiewo, gdzie im doręczył firmany, dotyczące się ich mianowania i zatwierdzające statuta organiczne obu Xieztw. Do Stambułu przybyli dnia 20, gdzie przyjęci zostali z wszelkimi ich stopniowi należąciami honorami. Po zwykłych ceremoniach i odwiedzinach u dygnitarzy Porty, mieli dnia 31 uroczyste u Sułtana posłuchanie, na którym otrzymali inwestyturę Xieztw, ozdoby orderu zastugi, tak zwane herwani czyli futra honorowe panujących Xieztw, zupełnie do Sułtańskich podobne, i szable bogato dyamentami wysadzone. Hospodar Multański miał przy tej sposobności mowę poważną i stosowną. Sułtan rozmawiał z nim blisko przez godzinę, a w końcu zaprosił ich na obchód uroczystego zaślubienia córki. Orszak obu Xieztw był również przedstawiony Sułtanowi, któremu się

торжественнаго вѣнчанія своей дочери. Также представляема была Султану свита обоихъ Князей, и ему понравился мундиръ національной милиции, составляющій ихъ нарядъ. Того же еще дня Господари были въ Патріаршеской церкви, гдѣ по случаю принятаго ими управленія, воспѣто было *Тебе Бога хвалимъ*. — 8-го ч. торжественно праздновали бракосочетаніе Господаря Молдавіи съ Принцессою *Самоса* (Вогаридесъ), а 18-го ч. Господари имѣли намѣреніе оставить Константинополь. (G. C.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 14-го Іюня.

Холера не протерлась далѣе отъ стороны *Аранхуэза*, какъ къ *Андужару*. До сего времени она слабо дѣйствуетъ, и не можетъ возбудить сильныхъ опасеній.

— Сегодня утромъ прибылъ сюда Генераль *Родиль*, и слѣдовательно прежде тремя днями какъ его ожидали. Говорятъ, что онъ имѣетъ намѣреніе условиться съ Правительствомъ, касательно дальнѣйшихъ дѣйствій и мѣръ, къ каковымъ ему приступить должно.

— Первая колонна войска Генерала *Родиль* сегодня вступила въ *Мадридъ*; она немедленно отправится въ области, гдѣ продолжаются возмущенія.

— Постановленіемъ отъ 16-го числа Правительница опредѣлила, что при каждомъ Министерствѣ долженъ находиться низшій Статсъ-Секретарь, заступающій Министра въ мелкихъ занятіяхъ обыкновенной службы, для той цѣли, какъ сказано въ постановленіи, чтобы Министры могли безпрепятственно заниматься общими государственными дѣлами и преобразованіями, какія теперь нужны.

— Другимъ декретомъ, отъ 17-го числа изданнымъ въ *Карабанхель*, Правительница назначаетъ 86 Членовъ Палаты процеровъ, въ силу второй статьи Королевскаго Статута. Къ нимъ причисляются Архіепископы, Епископы, Кастильскіе сановники (*titulos*) и другіе знаменитые порою и заслугами мужи. Между извѣстнѣйшими находятся: *Байленъ*, *Амарилласъ*, *Родиль*, *Палафоксъ*, *Цеваллосъ*, *Валдесъ*, *Лландеръ* и *Санъ Мартенъ*.

— Военный Судъ приговорилъ одного монаха, взятаго въ плѣнъ изъ шайки *Караголи*, на 16 лѣтъ военной службы въ заморскихъ поселеніяхъ.

25-го Іюля.

Многіе приверженцы *Донъ Карлоса*, въ намѣреніи проникнуть изъ Португалліи въ Наварру, составили небольшой шайки, съ коими пробѣгая Испанію совершаютъ разныя безчинства.

— Слышно, что открыты тайныя общества, составленныя неблагонамѣренными подъ названіемъ *Isabellinos*.

— Генераль *Морилло* отступилъ со своимъ корпусомъ отъ Португальскихъ границъ, потому, что линію, отдѣляющую оба Королевства, заняли Португальскія войска.

— Королева Правительница пожаловала Королеву *Донну Марію* и Герцогиню *Браганца*, украшенія ордена *Маріи Лудовики*.

— Слышно, что въ *Андалузіи* холера наиболее свирѣпствуетъ.

— Прибылъ сюда Генераль *Донъ-Жуанъ Ванъ Галенъ*, преждебывшій Начальникъ штаба Генерала *Мины*, вмѣстѣ съ Г. *Лопецомъ Банозомъ*.

— По извѣстіямъ изъ провинціи, выборы въ Кортесы производятся вездѣ въ желанномъ духѣ. — Въ войскѣ произошли значительныя повышенія, но онѣ еще не опубликованы. (G. C.)

Разныя извѣстія.

На вечернемъ собраніи нижняго Парламента 14-го Іюля, Л. *Алторпъ* уведомилъ, что Лорду *Мельбурну* поручено составить новое Министерство.

— Англійскія газеты отъ 15-го Іюля пишутъ, что *Донъ Карлосъ* тайно оставилъ Англію, а *Gazette de France* отъ 14-го по письмамъ, полученнымъ изъ Лондона, напечатала, что *Донъ Карлосъ* вступилъ на корабль для отплытія въ Испанію.

— Изъ Гаги отъ 15-го Іюля пишутъ, что Царствующая Баварская Королева вчера около 1-го часа по полудни прибыла въ Шевенингенъ.

— Въ Неаполитанскомъ Королевствѣ повелѣно произвести наборъ рекрутъ, изъ народонаселенія цѣлаго Государства.

— Собраніе Испанскихъ Кортесовъ должно быть отсрочено. (A. P. S. Z.)

— Въ Парижѣ говорятъ, что Князь *Брогліе* будетъ Посланникомъ въ *Лондонъ*, на мѣсто *Тайлера*. (G. C.)

подобаѣ uniform milicyi narodowej, w jaki przybraли были. Tegoż samego dnia udali się jeszcze Hospodarowie do kościoła patryarchalnego, gdzie z powodu objęcia przez nich rządu, *Te Deum* śpiewane było. — Dnia 8go odbyły się uroczyste zaślubiny Hospodara Multańskiego z Xieźniczka Samos (Wogarides), a obadwa Hospodarowie zamierzali dnia 18 oddalić się ze Stambułu. (G. C.)

HISZPANIA.

Мадридъ, дня 14 Czerwca.

Cholera nie posunęła się dalej od strony *Aranjuez*, jak do *Andujar*. Dotąd jej działalność nie była tego rodzaju, aby obawę wzniecać mogła.

— Dziś rano przybył tu Jenerał *Rodil*, a zatem na 3 dni pierwiej, niżeli był spodziewany. Mówią, że ma zamiar porozumieć się z Rządem względem dalszych działań i o środkach, jakie przedsięwziąć mu wypadnie.

— Pierwsza kolumna woyska Jenerała *Rodil*, dzisiaj weszła do *Madrytu*; jest przeznaczona i udaje się niebawnie do zbuntowanych prowincyj.

— Dekretem z dnia 16 postanowiła Rejentka, że przy każdym ministerstwie ma być Podsekretarz Stanu, zastępujący Ministra w drobniejszych czynnościach służby zwyczajnej, stosownie do instrukcyi przez tegoż wydanej; a to, jak w dekreście powiedziano, w tym celu, iżby Ministrowie mogli się zajmować bez przeszkody sprawami ogólnemi kraju i reformami, jakie są teraz potrzebne.

— Innym dekretem z dnia 17 datowanym w *Carabanchel*, mianuje Rejentka 86 członków Izby procesów, na mocy artykułu drugiego statutu Królewskiego. W tej liczbie są Arcybiskupi, Biskupi, Dygnitarze (*titulos*) Kastylscy i inni z urodzenia i zasług godni mężowie. Ze znajomszych między temi są: *Baylen*, *Amarillas*, *Rodil*, *Palafox*, *Cevallos*, *Valdes*, *Llander* i *San Martin*.

— Sąd wojenny skazał jednego mnicha, poymanego do niewoli z bandy *Caragoli*, na lat 16 do służby wojskowej w osadach zamorskich.

Dnia 25.

Wielu stronników *Don Carlosa*, chcąc się dostać z Portugalii do Nawarry, utworzyli małe bandy, które przebiegając Hiszpanią, rozlicznych dopuszczają się zbrodni.

— Słychać, że odkryto tajne związki, skojarzone przez nieprzychylnych pod nazwaniem *Isabellinos*.

— Jenerał *Morillo* cofnął się z korpusem swoim od granicy Portugalskiej, z przyczyny, że linią rozgraniczającą obadwa Królestwa, osadziły woyska Portugalskie.

— Królowa Rejentka ofiarowała Królowej *Donnie Maryi* i Xieźnie *Braganzy*, ozdoby orderu *Maryi Ludwigi*.

— Słychać, że w *Andaluzyi* czyni cholera największe spustoszenia.

— Przybył tu Jenerał *Don-Juan van Hallen*, były naczelnik sztabu Jenerała *Miny*, wraz z *P. Lopez-Banoz*.

— Według doniesień z prowincyj, wybory do Korteżów, wypadają wszędzie w duchu pożądanym. — W woysku zaszły znaczne awanse, których jeszcze nie ogłoszono. (G. C.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Na wieczorném posiedzeniu Izby Niższej d. 14 Lipca, Lord *Althorp* uwiadomił, że Lord *Melbourne* otrzymał rozkaz Królewski, uformować nowe Ministerjum.

— Gazety angielskie pod d. 15 Lipca donoszą, że *Don Carlos* tajemnie Anglię opuścił, a *Gazette de France* z dnia 14 z listów londyńskich umieściła, że *Don Carlos* siadł na okręt dla płynienia do Hiszpanii.

— Z *Hagi* pod d. 15 Lipca piszą, że Panująca Królowa Bawarska, wczora około godziny pierwszej z południa do *Scheveningen* przybyła.

— W Neapolitańskim nakazany zaciąg do woyska z ludności całego Królestwa.

— Zebranie Korteżów Hiszpańskich ma być odłożone. (A. P. S. Z.)

— W *Paryżu* mówią, że Xieź *Brogie* będzie Ambasadorem w *Londynie* na miejscu *Talleyranda*. (G. C.)